

La nit de naps i cols

Arenys de Mar

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Arenys de Mar

Coordenades:

Latitud: 41.579313275247
Longitud: 2.5512796640396
UTM Est (X): 462594
UTM Nord (Y): 4603166

Classificació

Número de fitxa 08006 - 406
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Costumari
Estil / època: Contemporani
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Social
Titularitat Pública
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dv., 21/04/2023 - 10:13

Descripció

Costum arrelat a Arenys de Mar i Arenys de Munt que es duu a terme després de la desfilada de la cavalcada de Reis, durant la nit i matinada. Es tracta de la nit de naps i cols. En origen només era la nit de naps, protagonitzada només pels nois; però com en tantes altres coses, l'evolució social ha incorporat les dones a la festa, també com a protagonistes i no només com a mers agents passius.

El noi els naps i les noies les cols, els pengen estratègicament al balcó, a la finestra o a la porta del noi o noia que els agrada, adjuntant-hi una nota picant on fan saber que és el festejat.

La Nit de Naps i Cols comença a partir de les 9 del vespre, amb un sopar a l'Espai Jove del Calisay. Les colles de nois i noies que organitzen la festa venen tiquets per assistir al sopar. El menú consisteix en amanides, pollastre amb patates, vi i aigua.

Passada la mitjanit, els joves surten en colles a penjar els naps als balcons de les noies. Per la seva banda, les noies penjaran cols als balcons dels nois. Com és tradició, les cols i els naps s'acompanyaran de versos amb cert contingut eròtic. La festa acaba amb una xocolatada a la matinada al portal de la plaça del Mercat.

En el Costumari de Joan Amades (1987, vol. I,; pp. 437) s'hi fa esment amb unes breus paraules: "A Arenys de Mar la fadrinalla s'enfilava pels balcons de les noies que s'havien distingit d'una manera o altra, presumint, festejant massa o com fos, i també als dels veïns que així mateix s'havien fet veure, fos en el sentit que fos, i els penjaven una pastanaga tan grossa i bigarrada de forma com la podien heure".

Observacions:

Alguns anys hi ha hagut incidents de vandalisme que no tenen res a veure amb l'esperit de la festa. Fins a tal punt que se n'ha fet ressò la premsa local i comarcal. Per aquest motiu, des de l'Ajuntament, es fan crides al civisme, demanant que es visqui la tradició de la nit de naps i cols respectant al màxim tant les persones com els béns públics i privats.

Història

Com es diu en el programa Fes ta festa: "Els orígens de la festa tenen a ulls nostres molta crueltat, ja que en un principi els nois penjaven un nap al balcó d'algunes dones amb l'objectiu de fer-ne mofa i escarni. Però la cosa va anar evolucionant i a mida que més anava més interessant es convertia. Aquella ritualització d'orígens tèrbols i poc recomanables va convertir-se amb el temps en una manifestació de galanteig. I el que són les coses, aquells primers naps vexatoris van convertir-se en verdures amoroses. Els naps penjats a les portes o balcons van començar a anar acompanyats de versos dedicats. Aquestes composicions literàries solen ser pujadetes de to, que ajuden a passar el fred de la nit.

I com qui dies passa anys empeny i les coses tiren endavant i les tradicions es reinventen i es redefeixen per tal que tinguin sentit i sincronia amb els temps que corren. És per això que ja fa alguns anys que les noies s'han afegit a la festa. Això sí, elles no pengen naps, pengen cols. Encara que les penjacols van començar a exercir la nit del 4 al 5 de gener actualment s'ha unificat i tant els napaires o penjanaps, com les penjacols surten la nit de reis cap a l'una de la matinada després d'haver fet un bon sopar.

La celebració d'aquesta tradició va més enllà de la pura transgressió pròpia de festes hivernals i també incorpora alguns elements de crítica local. Antigament es feien bretolades com pujar barques de baix a mar a muntanya, etc."

Bibliografia

AMADES, Joan (1987) Costumari català. El curs de l'any. Barcelona: Salvat editors.

COLL, Ramon; MODOLELL, Josep Maria (1999). Llegendes, tradicions i fets de la Serralada de Marina. Apunts sobre etnografia del Maresme. Oikos Tau, S.L. Vilassar de Mar, pàg. 154.

Enllaços d'interès:

[Imatges d'Instagram](#)

[El Punt / Avui](#)

[Espai de la festa](#)

[Fes ta festa](#)

